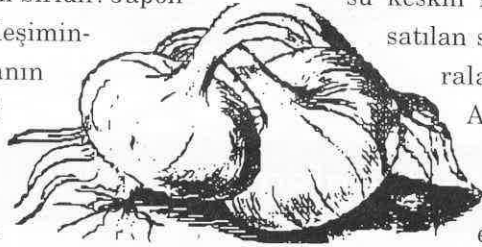

Halk İlaçları

● **Ecz. İrfan Rıza YAZICIOĞLU**
Halkla İlişkiler Uzmanı

ZENCEFİL: Zingiber officinale Roscoe türünün kurutulmuş rizomlarıdır. Zencefil bitkisinin yetiştirilmesi ve onun kurutulmuş rizomları olan zencefilin hem baharat hem de ilaç olarak kullanılması eski dönemlere dayanır. Antik çağlardan beri hem batıda, hemde doğuda çok revaçta olan bir maddedir. Vatanı Güney Asya'dır. İlk olarak Hint tıbbında kullanılmıştır. Yakın bir zamana kadar ülkemizde sadece aktarlarda satılan zencefil artık eczanelerimizde antiemetik olarak (bulantı ve kusmaya karşı) kapsüller şeklinde satılmaktadır. Batı ve Doğu ülkelerinde de çeşitli ilaç şekillerinde eczanelerde satılmaktadır.

Endikasyonları: Vücudu terletici özelliğe sahip olan kuru zencefil, organizmayı ısıtıcıdır ve böylece kan dolaşımına yararlı etkisi vardır. Bugün Çin tıbbında bir çok şekillerde kan dolaşımını düzenleyici olarak ve dolaşım rahatsızlıklarına karşı kullanılmaktadır. Zencefil kanın pıhtılaşmasını önleyen ender droglardan biridir. Japon bilim adamları zencefilin bileşiminde bulunan Shagaol'un kanın pıhtılaşmasını önlediğini buldular. 60 mg Shagaol içeren kapsüller bugün Japonya'da antiagregan olarak kullanılmaktadır. Zencefil bulantı, kusma, sindirim rahatsızlıklarına ve mide ülserlerine karşı da etkili bir ilaçtır. Araç tutmalarına karşıda kullanılır. Zehirlenmelerde organizmadan toksinlerin atılması için kullanılır. Zencefil soğuk algınlığına, öksürüğe, kronik bronşite karşıda yararlı bir drogdur. Karminatif ve Ekspektroan etkiye sahiptir. Lapa ve enjeksiyon şeklinde romatizmal ağrılarda kullanılır.

MEYAN KÖKÜ: Glycyrrhiza glabra baklagiller familyasından açık mavi renkte, salkım halinde çiçek açan bir bitkidir. Meyan bitkisinin birkaç çeşidi vardır. Yurdumuzun Ege, Güney Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde Glycyrrhiza glab-

ra çeşidi yetişir. 60 cm ile 2 m arasında yükselen çeşitleri bulunmaktadır. Bu bitkinin toprak altındaki parmak kalınlığındaki kökleri kullanılır. Kökler temizlenip güneşte veya kurutma tesislerinde kurutulur. Meyan kökünde nişasta, sakkaroz, glikoz, asparagin, tanen, glisirizin, reçine ve yağ bulunmaktadır. Güney ve Güneydoğu illerimizde maserasyon yöntemi ile yapılan meyan şerbeti bol miktarda tüketilebilmektedir. Ayrıca kolalı içecekler ve boğaz pastilleri terkinbine girmiştir. Büyük oranda Avrupa ve Amerika'ya ihraç edilmektedir.

Endikasyonları: Laksatifir, kabızlığa karşı kullanılır, mide ve barsak rahatsızlıklarında, hazımsızlıkta, ülserde kullanılır. Göğsü yumuşatır ve balgam söktürücü olarak kullanılır. Öksürüğü keser. Diüretik etkiye sahiptir.

SARMISAK: Allium sativum zambakgiller familyasından soğanlı bir bitkidir. Yaprak ve yumrusu keskin kokuludur. Avrupa'da eczanelerde satılan sarımsak ülkemizde mutfak ve sofralarda çok kullanılır. Soğanında A,B,C,P vitaminleri ile içinde "allcin" bulunan kokulu ve uçucu bir yağ bulunur. Özel yöntemlerle elde edilen yağ ve kurutulmuş elde edilen tozları ilaç piyasasında kapsül ve draje olarak kullanılmaktadır.

Endikasyonları: Hipertansiyonda profilaktik ve spesifik tedaviye yardımcı olarak kullanılır. Sarımsağın insan plazmasında total kolesterolü ve LDL kolesterolü ile kısmen trigliseritleri düşürücü etkileri vardır. HDL kolesterolü ise değişmemiş olarak kalır veya çok az yükselir. Sarımsak ayrıca fibrinoliz aktivasyonunu teşvik eder, trombosit agregasyonunu inhibe eder, reolojik faktörlerin iyileştirilmesini temin eder ve yükselmiş kan basıncını düşürür. Antipiretik, diüretik, antihelmintik etkileri vardır. Halk arasında nezle, grip, ekzema, romatizma, hemoroid ve saç kıran tedavisinde de kullanılmaktadır.